

Karakterkrav i gymnasiet

4 ud af 10 opfylder ikke karakterkrav på 7 til gymnasiet

Indfører man et karakterkrav på 7 i dansk og matematik fra afgangsprøverne for at komme ind på de gymnasiale uddannelser, vil det ramme mange tusinde unge. Et karakterkrav på 7 i dansk og matematik ville således have afskåret vejen til de gymnasiale uddannelser for mere end 40 procent af studenterne fra 2013. Der er store forskelle rundt om i landet. Mens det i nogle kommuner er omkring hver fjerde, der ville blive fraholdt at komme ind på de gymnasiale uddannelser, er det andre steder op til tre gange så mange. Derudover vil især unge med anden etnisk baggrund end dansk blive ramt samt mange unge med forældre i underklassen.

af Senioranalytiker **Mie Dalskov Pihl**

6. november 2014

Analysens hovedkonklusioner

- Omkring 44 procent af studenterne i 2013 havde ikke mindst 7 i såvel dansk som matematik ved afgangsprøverne i enten 9. klasse eller 10. klasse.
- Ser man på de gymnasiale uddannelsers beliggenhed er der i Syd- og Vestsjælland samt på Bornholm flest unge, der ikke vil kunne komme ind, hvis karakterkravet var 7. Færrest unge har problemer med at opnå mindst 7 i dansk og matematik i Nordsjælland og i Østjylland.
- Et karakterkrav til gymnasierne vil især ramme unge med anden etnisk herkomst. 2 ud af 3 af efterkommere, der blev studenter i 2013, ville ikke være kommet ind, mens det samtidig gælder 3 ud af 4 indvandrere.
- Ser man på de unges baggrund, er det tydeligt, at et karakterkrav på 7 vil ramme skævt. Et karakterkrav på 7 ville afskære 6 ud af 10 studenter fra underklassen, mens det samme blot halvt så mange fra overklassen og den højere middelklasse.

Kontakt

Senioranalytiker
Mie Dalskov Pihl
Tlf. 33557720
Mobil 26204036
md@ae.dk

Kommunikationschef
Mikkel Harboe
Tlf. 33 55 77 28
Mobil 28 36 87 50
mh@ae.dk

4 ud af 10 opfylder ikke et karakterkrav på 7 for at komme i gymnasiet

AE har undersøgt, hvor mange af de unge, der blev studenter i 2013, der ikke fik mindst 7 i såvel dansk som matematik ved deres afgangsprøver i 9. klasse eller 10. klasse.¹ Hvis man indførte et adgangskrav til de gymnasiale uddannelser på, at de unge skulle have mindst 7,0 i dansk og matematik fra afgangsprøverne, er der mange unge, der ikke ville kunne komme ind.

I denne analyse ses på alle former for gymnasiale uddannelser dvs. STX, HF, HHX samt HTX², og der ses på, om den unge opnåede mindst 7,0 inden for prøverne³ i hhv. dansk og matematik i enten 9. klasse eller 10. klasse.⁴ Det ikke at have opnået 7,0 i såvel dansk som matematik betyder, at ens gennemsnit inden for prøverne i dansk og matematik skal være mindst 7,0 i begge fag samtidig. Hvis man ikke er gået op til afgangsprøverne i nogen af prøverne i dansk eller matematik eller man har under 7,0 i snit i bare et af fagene, så kan man ikke opnå mindst 7,0 i dansk og matematik.

Resultaterne viser, at 44,4 procent studenterne i 2013 ikke havde mindst 7 i såvel dansk som matematik ved afgangsprøverne i enten 9. klasse eller 10. klasse, jf. tabel 1. Således ville et karakterkrav på 7 i dansk og matematik på afgangsprøverne i 9. klasse afskære vejen til de gymnasiale uddannelser for mere end 40 procent af studenterne fra 2013. Hvis man kun så karakteren efter 9. klasse uden at tage hensyn til 10. klasse, så ville 53,5 procent af studenterne fra 2013, ikke kunne komme ind på de gymnasiale uddannelser, da de ikke opfyldte kravet om mindst 7 i dansk og matematik.

Tabel 1. Unge, der blev studenter i 2013, fordelt på om de havde mindst 7 i dansk og matematik ved afgangsprøverne i dansk og matematik fordelt på den gymnasiale beliggenhed

	Antal pers.			Pct.		
	Ikke opnået mindst 7	Har mindst 7	Total	Ikke opnået mindst 7	Har mindst 7	Total
København by	1.879	2.293	4.172	45,0	55,0	100,0
Københavns omegn	2.037	2.318	4.355	46,8	53,2	100,0
Nordsjælland	1.347	2.011	3.358	40,1	59,9	100,0
Østsjælland	1.095	1.397	2.492	43,9	56,1	100,0
Vest- og Sydsjælland	2.060	1.949	4.009	51,4	48,6	100,0
Bornholm	158	176	334	47,3	52,7	100,0
Fyn	1.556	2.094	3.650	42,6	57,4	100,0
Syddjylland	2.770	3.518	6.288	44,1	55,9	100,0
Østjylland	2.642	3.801	6.443	41,0	59,0	100,0
Vestjylland	1.762	2.175	3.937	44,8	55,2	100,0
Nordjylland	2.011	2.499	4.510	44,6	55,4	100,0
Hele landet	19.317	24.231	43.548	44,4	55,6	100,0

Anm.: Tabellen viser andelen af studenterne fra 2013, der ikke opfylder et krav på mindst 7 i dansk og matematik (ny skala) i enten 9. kl. eller 10. kl. For at opfylde kravet skal både dansk og matematik være afsluttet med mindst 7,0 i snit i hvert af fagene. Fordelt på den gymnasiale uddannelses beliggenhedskommune.

Kilde: AE pba. Danmarks Statistisk registerdata.

¹ Der ses bort fra de, der fuldførte en gymnasial uddannelse i 2013, men som ikke boede i Danmark det år, hvor de fyldte 15 år og normalt ville gå i 9. klasse. Ca. 600 ud af 44.300 studenter udelades af analysen. Derudover udelades de unge, der gik til eksamen før man begyndte at registrere karakterer ved afgangsprøverne i 9. klasse i de landsdækkende registre. Det sidste afskærer omkring 100 unge.

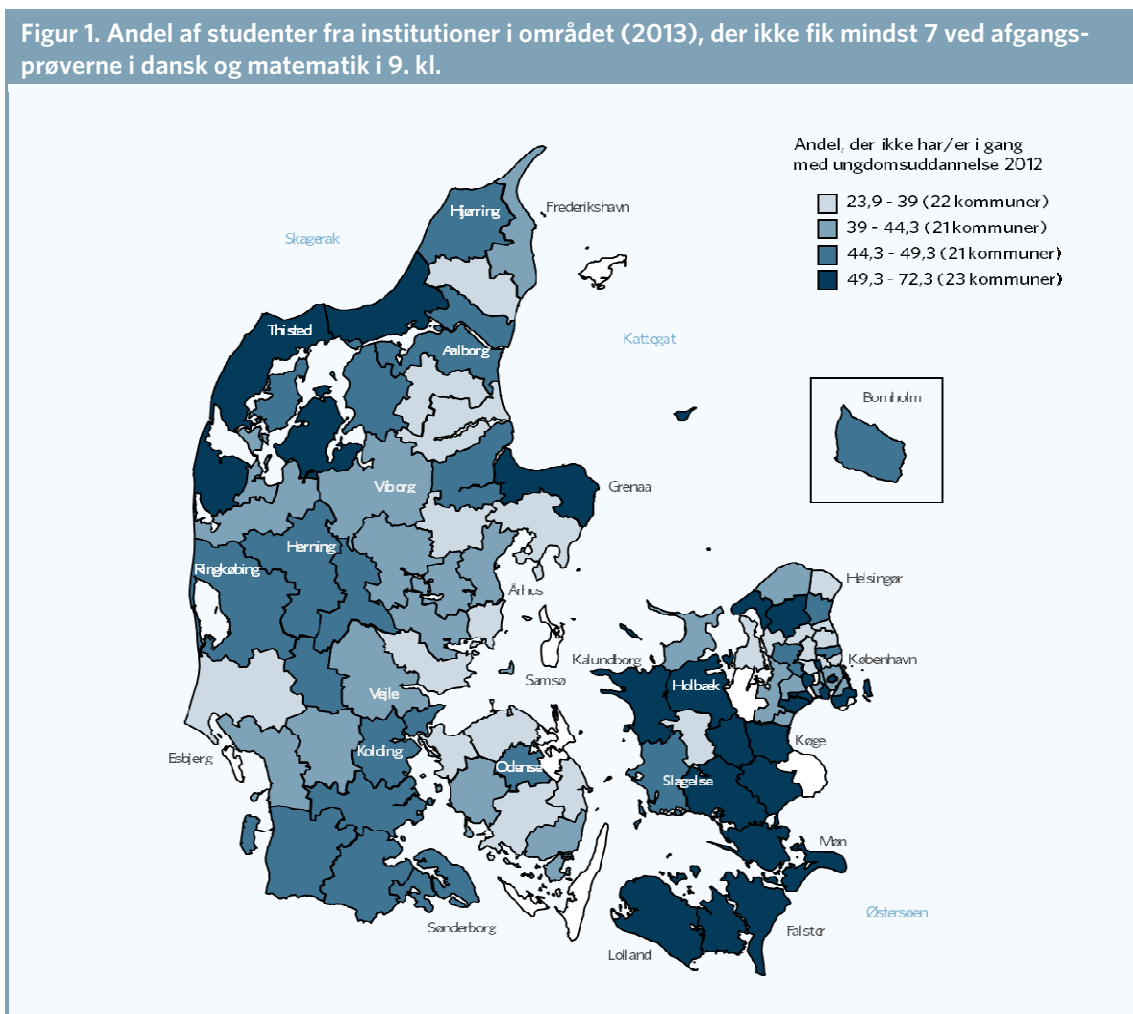
² Alle offentlig regulerede, ordinære fuldtidsuddannelser indgår i DST's elevregister. Det betyder, at 2-årige HF-kurser samt studenterkurser er med men HF taget som enkeltfag ikke er dækket.

³ I dansk og matematik er der tilsammen 7 prøvekarakterer. 5 i dansk og 2 i matematik. Inden for de 5 prøvekarakterer i dansk beregnes et gennemsnit og ligeså inden for de 2 prøver i matematik. Mangler en karakter, så indgår den ikke i gennemsnittet. Mangler alle prøverne i enten dansk eller matematik, så kan man ikke klare karakterkravet.

⁴ Analysen bygger på de indberettede karakterer til registrene hos Danmarks Statistiks officielle register for folkeskolekarakterer.

Ser man på de gymnasiale uddannelsers beliggenhed er der i Syd- og Vestsjælland samt på Bornholm flest unge, der ikke vil kunne komme ind, hvis karakterkravet var 7. Færrest unge har problemer med at opnå mindst 7 i dansk og matematik i Nordsjælland og i Østjylland. Set på landsdele varierer andelen af studenter, der ikke har fået mindst 7 i dansk og matematik i deres afgangsprøver fra grundskolen fra 40,1 til 51,4 procent.

Figur 1 viser fordelt på kommuner, hvor der var flest og færrest studenter fra årgang 2013, der ikke fik mindst 7 ved afgangsprøverne i dansk og matematik. I bilagstabel 1 er tallene for for de enkelte kommuner vist.

Anm.: Andelen af studenter fra 2013, der ikke opfylder et krav på mindst 7 i dansk og matematik være afsluttet med den givne karakter. Fordelt på institutionens beliggenhedskommune. Samsø, Fanø, Ærø og Læsø er ikke medtaget. Hvide områder har ikke gymnasiale uddannelser.
 Kilde: AE pba. Danmarks Statistisk registerdata.

De mørke områder i figur 1 er der, hvor flest unge ikke opnåede mindst 7, og de lyse områder er der hvor færrest ikke fik mindst 7.

Generelt ses, at i Nordvestjylland, Syd- og Vestsjælland samt i det nordvestligste Sjælland og på den københavnske vestegn er der, hvor flest studenter ikke ville kunne komme ind, hvis der blev indført et karakterkrav på mindst 7 i såvel dansk som matematik. Her ville op til 7 ud af 10 ikke kunne komme ind.

Derimod er der færre unge, der ikke ville kunne komme på de gymnasiale uddannelser i områderne Nordsjælland, Østjylland og Vestfyn, hvis et krav på 7 blev indført. Her det dog stadig omkring 3 ud af 10, der ikke ville kunne komme ind.

Denne analyse viser, at en indførelse af et karakterkrav på 7,0 i dansk og matematik fra afgangsprøverne for at komme ind på de gymnasiale uddannelser vil ramme meget forskelligt rundt om i landet. Mens det i nogle kommuner er omkring hver fjerde, der ville blive fraholdt at komme ind på de gymnasiale uddannelser, er det andre steder er op til tre gange så mange.

Analysen skal ikke ses som en prognose, men som en beskrivelse af den seneste årgang af studenter, og deres karaktergrundlag forud for den gymnasiale uddannelse.

Karakterkrav til de gymnasiale uddannelser på 7 vil ramme skævt

Et karakterkrav om mindst 7 i såvel dansk som matematik fra afgangsprøverne vil ramme unge indvandrere og efterkommere langt hårdere end etnisk danske unge, jf. tabel 2. Blandt unge med etnisk dansk baggrund vil 42 procent af dem, der blev studenter i 2013 ikke kunne komme ind, hvis der havde været et krav på 7, så er det knap 67 procent af efterkommerne, og 74 procent af indvandrerne. Det vil sige, at 2 ud af 3 af studenterne blandt efterkommerne ikke ville komme ind, mens det er næste 3 ud af 4 blandt indvandrerne, der ikke ville komme ind, hvis der for disse studenter, havde været et adgangskrav på 7.

Tabel 2. Unge, der blev studenter i 2013, fordelt på om de havde mindst 7 i dansk og matematik ved afgangsprøverne i dansk og matematik og fordelt på herkomst

	Antal			Pct.		
	Ikke opnået mindst 7,0	Har opnået 7,0	I alt	Ikke opnået mindst 7,0	Har opnået 7,0	I alt
Dansk	16.803	23.106	39.909	42,1	57,9	100,0
Indvandrere	920	325	1.245	73,9	26,1	100,0
Efterkommere	1.594	800	2.394	66,6	33,4	100,0
Total	19.317	24.231	43.548	44,4	55,6	100,0

Anm.: Tabellen viser andelen af studenterne fra 2013, der ikke opfylder et krav på mindst 7 i dansk og matematik (ny skala) i enten 9. kl. eller 10. kl. For at opfylde kravet skal både dansk og matematik være afsluttet med mindst 7,0 i snit i hvert af fagene. Fordelt på herkomst.
 Kilde: AE pba. Danmarks Statistisk registerdata.

Tabel 3 viser en fordeling på de unges sociale klasse målt som den højeste klasse blandt forældrene.⁵ Mens et karakterkrav på mindst 7 i både dansk og matematik kun rammer 29-30 procent af de studenterne fra 2013, der er opvokset i overklassen eller den højere middelklasse, så ville et karakterkrav på 7 afskære 51 procent af studenterne fra arbejderklassen og 61 procent af eleverne fra underklassen.

⁵ Opdelingen af befolkningen i sociale klasser kan ses på www.klassesamfund.dk. Klasserne er opgjort i 2012.

Tabel 3. Unge, der blev studenter i 2013, fordelt på om de havde mindst 7 i dansk og matematik ved afgangsprøverne i dansk og matematik og fordelt på sociale klasser

	Antal			Pct.		
	Ikke opnået mindst 7,0	Har opnået 7,0	I alt	Ikke opnået mindst 7,0	Har opnået 7,0	I alt
Overklassen	623	1.541	2.164	28,8	71,2	100,0
Højere middelklasse	1.800	4.242	6.042	29,8	70,2	100,0
Middelklasse	5.373	7.899	13.272	40,5	59,5	100,0
Arbejderklassen	7.734	7.580	15.314	50,5	49,5	100,0
Underklassen	2.496	1.573	4.069	61,3	38,7	100,0
Andet, Uoplyst	1.291	1.396	2.687	48,0	52,0	100,0
Total	19.317	24.231	43.548	44,4	55,6	100,0

Anm.: Tabellen viser andelen af studenterne fra 2013, der ikke opfylder et krav på mindst 7 i dansk og matematik (ny skala) i enten 9. kl. eller 10. kl. For at opfylde kravet skal både dansk og matematik være afsluttet med mindst 7,0 i snit i hvert af fagene. Fordelt på den højeste sociale klasse blandt forældrene. Andet dækker blandt andet studerende og pensionister.

Kilde: AE pba. Danmarks Statistisk registerdata.

Også når det gælder forældrenes uddannelse vil et karakterkrav på 7 i dansk og matematik fra afgangsprøverne ramme skævt. Mere end hver anden student fra 2013 med forældre uden en videregående uddannelse ville ikke kunne komme ind, hvis der var et karakterkrav på mindst 7 i dansk og matematik.

Tabel 4. Unge, der blev studenter i 2013, fordelt på om de havde mindst 7 i dansk og matematik

	Antal			Pct.		
	Ikke opnået mindst 7,0	Har opnået 7,0	I alt	Ikke opnået mindst 7,0	Har opnået 7,0	I alt
Ufaglært (incl. uoplyst)	2.192	1.378	3.570	61,4	38,6	100,0
Faglært	8.326	7.893	16.219	51,3	48,7	100,0
KVU	1.454	1.761	3.215	45,2	54,8	100,0
MVU	5.099	7.940	13.039	39,1	60,9	100,0
LVU	2.246	5.259	7.505	29,9	70,1	100,0
Total	19.317	24.231	43.548	44,4	55,6	100,0

Anm.: Tabellen viser andelen af studenterne fra 2013, der ikke opfylder et krav på mindst 7 i dansk og matematik (ny skala) i enten 9. kl. eller 10. kl. For at opfylde kravet skal både dansk og matematik være afsluttet med mindst 7,0 i snit i hvert af fagene. Fordelt på den højeste sociale uddannelse blandt forældrene.

Kilde: AE pba. Danmarks Statistisk registerdata.

Meget få ville ikke kunne komme ind, hvis kravet var 2

AE har også undersøgt, hvor mange af de unge, der blev studenter i 2013, der ikke ville kunne komme ind, hvis der blev fastsat et krav på mindst 2 i såvel dansk som matematik ved deres afgangsprøver i 9. klasse eller 10. klasse.

Tabel 5 nedenfor viser, hvor mange af de unge, der blev studenter i 2013 fra en af de gymnasiale uddannelser, der ikke ville kunne komme ind, hvis man indførte et karakterkrav på mindst 2,0 i dansk og matematik fra afgangsprøverne i grundskolen. 1,6 procent student ville ikke kunne komme ind på de gymnasiale uddannelser, hvis kravet lå på 2,0 i dansk og matematik fra enten 9. klasse eller 10. klasse.

Gælder det kun afgangsprøverne i 9. klasse er det dog 2,9 procent, der ikke ville kunne komme ind.

Tabel 5. Unge, der blev studenter i 2013, fordelt på om de havde mindst 2,0 i dansk og matematik ved afgangsprøverne i dansk og matematik fordelt på den gymnasiale uddannelses beliggenhed

	Antal pers.			Pct.		
	Ikke opnået mindst 2,0	Har mindst 2,0	Total	Ikke opnået mindst 2,0	Har mindst 2,0	Total
København by	95	4.077	4.172	2,3	97,7	100,0
Københavns omegn	94	4.261	4.355	2,2	97,8	100,0
Nordsjælland	66	3.292	3.358	2,0	98,0	100,0
Østsjælland	39	2.453	2.492	1,6	98,4	100,0
Vest- og Sydsjælland	93	3.916	4.009	2,3	97,7	100,0
Bornholm	-	-	-	-	-	-
Fyn	43	3.607	3.650	1,2	98,8	100,0
Syddjylland	84	6.204	6.288	1,3	98,7	100,0
Østjylland	58	6.385	6.443	0,9	99,1	100,0
Vestjylland	55	3.882	3.937	1,4	98,6	100,0
Nordjylland	77	4.433	4.510	1,7	98,3	100,0
Hele landet	706	42.842	43.548	1,6	98,4	100,0

Anm.: Tabellen viser andelen af studenterne fra 2013, der ikke opfylder et krav på mindst 4 i dansk og matematik (ny skala) i enten 9. kl. eller 10. kl. For at opfylde kravet skal både dansk og matematik være afsluttet med mindst 4,0 i snit i hvert af fagene. Fordelt på den gymnasiale uddannelses beliggenhedskommune. Bornholm kan ikke vises pga. for få observationer.

Kilde: AE pba. Danmarks Statistisk registerdata.

Bilag

Bilagstabel 1 viser studenter i 2013, som ikke opnåede mindst 7 ved afgangsprøverne i dansk og matematik.

Studenter (2013), der ikke opnåede mindst 7 ved afgangsprøverne i dansk og matematik		
	Antal	Pct.
Syddjurs	20	23,9
Favrskov	50	26,4
Rebild	40	26,8
Allerød	60	29,6
Frederikssund	40	29,7
Mariagerfjord	70	30,5
Hørsholm	70	32,0
Sorø	60	32,6
Rudersdal	210	32,9
Nyborg	70	33,6
Hedensted	50	33,8
Odder	50	34,1
Faaborg-Midtfyn	90	36,6
Helsingør	210	36,7
Brønderslev	120	37,3
Varde	120	37,5
Furesø	50	38,1
Gentofte	440	38,2
Middelfart	80	38,3
Nordfyns	70	38,4
Gladsaxe	130	38,6
Ballerup	180	38,8
Roskilde	530	39,1
Solrød	90	39,2
Skanderborg	140	39,5
Struer	70	40,1
Gribskov	80	40,2
Vejen	90	40,4
Holstebro	250	40,4
Århus	1.110	40,5
København	1.160	40,8
Silkeborg	340	40,8
Assens	100	40,9
Frederikshavn	160	40,9

Horsens	250	41,0
Viborg	400	41,8
Svendborg	270	41,9
Vejle	410	42,1
Brøndby	40	42,5
Esbjerg	500	42,7
Høje Taastrup	70	43,0
Rødovre	100	44,0
Odsherred	50	44,1
Ringkøbing-Skjern	240	44,3
Aabenraa	150	44,5
Vesthimmerlands	130	44,5
Sønderborg	290	44,7
Hjørring	270	44,8
Odense	850	45,2
Lyngby-Taarbæk	400	45,4
Kolding	490	45,5
Aalborg	840	45,5
Fredensborg	40	45,6
Haderslev	240	45,6
Egedal	140	45,9
Ikast-Brande	90	46,2
Randers	440	46,3
Herning	360	46,4
Fredericia	190	46,8
Bornholm	160	47,3
Billund	120	47,7
Tønder	170	48,0
Slagelse	290	48,3
Morsø	60	48,4
Hillerød	350	49,3
Ringsted	70	49,3
Lolland	140	49,3
Greve	170	49,6
Kalundborg	160	50,0
Norddjurs	190	50,4
Vordingborg	100	51,6
Næstved	470	51,8
Lemvig	100	51,8
Skive	260	51,9
Frederiksberg	570	52,9

Køge	310	53,8
Holbæk	360	55,3
Herlev	130	55,5
Thisted	260	56,5
Faxe	90	56,9
Jammerbugt	80	57,1
Halsnæs	100	57,9
Tårnby	150	58,3
Guldborgsund	280	58,5
Ishøj	270	66,1
Hvidovre	140	67,8
Albertslund	140	72,3
Hele landet	19.320	44,4

Anm.: Andelen af studenter fra 2013, der ikke opfylder et krav på mindst 7 i dansk og matematik. For at opfylde kravet skal både dansk og matematik være afsluttet med den givne karakter. Fordelt på institutionens beliggenhedskommune. Samsø, Fanø, Ærø og Læsø er ikke medtaget. Afrundet til nærmeste 10 og sorteret stigende.

Kilde: AE pba. Danmarks Statistisk registerdata.